

SCENARIUSZ LEKCJI: CO SKRYWAJĄ DZIEŁA SZTUKI? | KLASY 4–6 | OK 45–50 MIN

WSTĘP – rozmowa na rozgrzewkę (10 min)

a) Rozmowa wprowadzająca o sztuce – co to takiego, czy każdy może ją tworzyć?

→ np. Sztuka to taki sposób, w jaki ludzie pokazują swoją **wyobraźnię, uczucia i myśli**. Może to być malowanie obrazów, rzeźbienie z gliny, tańczenie, śpiewanie piosenek, czy wymyślanie ciekawych historii. Na przykład, gdy malujesz obraz, używasz kolorów i pędzla, żeby pokazać, co czujesz lub co widzisz w swojej głowie. Kiedy tańczysz, poruszasz swoim ciałem w sposób, który wyraża radość, smutek lub inne emocje. Sztuka może być różna dla różnych ludzi, ponieważ każdy ma swój własny sposób wyrażania siebie. Czasami ludzie tworzą sztukę, żeby **pokazać coś ważnego albo przekazać pewną historię**. Może to być też po prostu zabawa i sposób na **cieszenie się kreatywnością!**

b) Jakie gatunki sztuki znamy?

1. **Malarstwo:** Tworzenie obrazów za pomocą farb, pigmentów lub innych substancji na powierzchni, takiej jak płótno, drewno czy papier.
2. **Rzeźba:** Tworzenie trójwymiarowych form, często z użyciem materiałów takich jak drewno, metal, kamień, glina czy szkło.
3. **Fotografia:** Używanie aparatu fotograficznego do rejestrowania obrazów i tworzenia kompozycji z użyciem światła.
4. **Sztuka performatywna:** Działa na żywo, takie jak teatr, taniec, performance art czy stand-up comedy, gdzie artyści wykonują swoje dzieła przed publicznością.
5. **Sztuka audiowizualna:** Kategoria obejmująca filmy, telewizję, animację, widea muzyczne i wszelkie formy sztuki łączącej dźwięk i obraz.
6. **Sztuki użytkowe:** Obejmuje projektowanie wnętrz, projektowanie graficzne, projektowanie mody i inne dziedziny, gdzie sztuka łączy się z funkcjonalnością.
7. **Grafika:** Wykorzystywanie różnych technik, takich jak druk, rysunek czy ilustracja, aby stworzyć obrazy na papierze lub ekranie.
8. **Sztuka cyfrowa:** Wykorzystywanie technologii cyfrowej do tworzenia dzieł artystycznych, takich jak grafiki komputerowe, animacje czy sztuka interaktywna.
9. **Sztuka uliczna:** Wykonywanie dzieł na otwartych przestrzeniach, takie jak graffiti, murale czy instalacje miejskie.

c) Dlaczego teraz trwa w Świątyni Opatrzności Bożej pokaz jednego obrazu?

- jest to wyjątkowy obraz – jedyny obraz van Gogha w Polsce (!), praca silnie odbiega od najświetniejszego okresu francuskiego - dzieło reprezentuje holenderski okres twórczości van Gogha.

Zadanie 1. Jaki to rodzaj dzieła sztuki?

- jakie znamy? Np. **Weduta** - realistyczne widoki miejskie, krajobrazy miejskie, zazwyczaj z uwzględnieniem architektury i detali urbanistycznych. **Pejzaż** - szerokie widoki natury, często krajobrazu wiejskiego, górskiego, leśnego lub innej scenerii naturalnej. **Portret** - przedstawienie postaci lub twarzy jednej lub kilku osób, zazwyczaj z naciskiem na szczegóły fizyczne i emocjonalne. **Martwa natura** - obraz przedstawiający martwe lub nieruchome przedmioty, takie jak owoce, kwiaty, naczynia czy inne elementy codziennego życia. **Abstrakcja** - tworzenie dzieł sztuki, które nie przedstawiają konkretnych obiektów, ale skupiają się na formie, kolorze, linii i abstrakcyjnych ideach. **Autoportret** – portret artysty/teki wykonany przez nich samych. **Nokturn** – pejzaż nocny. **Scena rodzajowa** - przedstawienie scen z życia codziennego, historii lub mitologii, zazwyczaj zawierające postacie w ich naturalnym otoczeniu.

- prowadzący/a rozkłada przed uczestnikami kilka reprodukcji dzieł Vincenta van Gogha oraz nazwy różnych rodzajów dzieł sztuki – zadaniem uczestników jest dopasowanie nazw do dzieł

Np. „Wiejskie chaty pośród drzew”, 1883”

„Jedzący kartofle, 1885” https://pl.wikipedia.org/wiki/Vincent_van_Gogh#/media/Plik:Van-willem-vincent-gogh-die-kartoffelessen-03850.jpg

„Most w Arles, 1888” https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Vincent_Willem_van_Gogh_-_Pont_de_Langlois_-_Kr%C3%B6ller-M%C3%BCller.jpg

„Sypialnia w Arles, 1888” https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:VanGogh_Bedroom_Arles1.jpg

„Cztery ścięte słoneczniki”, Paryż, sierpień-wrzesień 1887
[https://pl.wikipedia.org/wiki/S%C5%82oneczniki_\(obrazy_Vincenta_van_Gogha\)#/media/Plik:Four_Withered_Sunflowers.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/S%C5%82oneczniki_(obrazy_Vincenta_van_Gogha)#/media/Plik:Four_Withered_Sunflowers.jpg)

„Gwiazdzista noc”, Saint-Rémy, 1889 <https://artsandculture.google.com/asset/the-starry-night/bgEuwDxel93->

[Pg?hl=pl&ms=%7B%22x%22%3A0.5%2C%22y%22%3A0.5%2C%22z%22%3A8.779533557149225%2C%22size%22%3A%7B%22width%22%3A2.1156472407144986%2C%22height%22%3A1.2375%7D%7D](https://artsandculture.google.com/asset/the-starry-night/bgEuwDxel93-Pg?hl=pl&ms=%7B%22x%22%3A0.5%2C%22y%22%3A0.5%2C%22z%22%3A8.779533557149225%2C%22size%22%3A%7B%22width%22%3A2.1156472407144986%2C%22height%22%3A1.2375%7D%7D)

„Autoportret w ciemnym piłśniowym kapeluszu”, Paryż, wiosna 1886
https://pl.wikipedia.org/wiki/Autoportrety_Vincenta_van_Gogha#/media/Plik:Van_Gogh_-_Selbstbildnis_mit_dunklem_Filzhut.jpeg

ZADANIE 2. Zainspiruj się!

- jednym z aspektów badanych przez historię sztuki są zależności między różnymi artystami i artystkami i to w jaki sposób na siebie wpływali – można powiedzieć, że jest to jedna z tajemnic skrywanych przez dzieło sztuki

- obraz „Wiejskie chaty pośród drzew” van Gogha ukazuje wiejskie chaty, ale przedstawione... jak? Uczestnicy/czki próbują wymienić cechy charakterystyczne obrazu – prowadzący/a posiłkuje się dużą reprodukcją (np. 50 x 70 cm)

- następnie prowadzący opowiada o inspiracjach van Gogha szkołą haską, co widać między innymi w pałecie barwnej – pokazuje wybrane prace przedstawicieli szkoły haskiej

Np.

<https://artsandculture.google.com/asset/shepherd-with-his-flock-anton-mauve-dutch-1838-1888/6wGYvAhpqbetA?hl=pl>

<https://artsandculture.google.com/asset/de-zandschipper-isra%C3%ABIs-jozef/3gGdr6luKCBVDQ?hl=pl>

<https://artsandculture.google.com/asset/visserswoningen-in-scheveningen-bosboom-johannes/hgHjSDXsHi4d-Q?hl=pl>

- zadanie uczestników/czek polega na tym, by narysować dzieło nawiązujące do stylu van Gogha

→ potrzebne są kartki A4 i kredki

ZADANIE 3. Z czego składa się dzieło sztuki?

- rozmowa z uczestnikami/czkami – czego używają do malowania, rysowania (kartki, farby, pędzle, kredki, itd.), ale czy wiedzą z czego składa się obraz Vincenta van Gogha?

- prowadzący/a wyciąga woreczek z elementami, które losują chętni uczestnicy – ich zadaniem jest odgadnięcie co to może być (np. płótno, płótno z gruntem, płótno z cienko nałożoną farbą, płótno z nałożoną impastowo farbą, deska, deska z płótnem, płótno z nałożoną impastowo farbą)

- następnie wspólnie układane są one w tej kolejności, w której występują na obrazie